

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Факультет економіки та бізнесу
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
(<https://op.tsatu.edu.ua/>)**

Викладач	к.е.н., доцент Позднякова Л.О.
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Страховий менеджмент» спрямована на оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками у здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» у галузі управління страховою діяльністю. Зокрема, управління, регулювання та контролю за страховим ринком України, механізмом державного регулювання страховою діяльністю, управління, регулювання та контролю за процесами страхування, перестрахування та співстрахування, формування та використання страхових резервів. Дисципліна «Страховий менеджмент» також спрямована на вивчення актуальних питань з управління, регулювання і оцінки фінансової стійкості, надійності і платоспроможності страхових компаній та розробки заходів щодо підвищення ефективності їхньої діяльності.

Дисципліна спрямована на вивчення таких питань, як: сутність, характерні ознаки та особливості страхового менеджменту; структура органів управління страховою діяльністю та страховою організацією; планування та інформаційне забезпечення страхового менеджменту; управління маркетинговою діяльністю страхового бізнесу; управління ризиками в страховій діяльності; управління грошовими потоками страховика; управління фінансовою діяльністю, платоспроможністю та фінансовою стійкістю страхової компанії; фінансовий моніторинг страхових організацій.

Мета курсу – формування у здобувачів основ знань та методів управління страховою діяльністю, набуття практичних навичок щодо раціонального формування й ефективного використання потенціалу страхових компаній та вміння їх застосовувати у професійній сфері.

Завдання курсу. Вивчення здобувачами особливості та ролі страхового менеджменту, набуття вміння орієнтуватися в нормативно-законодавчій базі

із страхової діяльності та страхового менеджменту зокрема. Набуття студентами вмінь аналізувати ефективність управління та регулювання страховою діяльністю на страховому ринку; набуття вмінь з оцінки та управління страховою та фінансовою діяльністю страхових компаній.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які студент набере в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК04. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК06. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК08. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ФК01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ФК06. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК08. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК09. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у	РН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. РН04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. РН05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень. РН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях. РН07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. РН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

		сфері фінансів, банківської справи та страхування.	RH11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень. RH12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів. RH15. Обґрунтовувати джерела фінансового забезпечення діяльності на мікро-, мезо- та макrorівні та оцінювати ефективність їх використання. RH16. Вміти працювати як самостійно, так і в команді з продажу фінансових послуг. RH17. Готувати презентаційні матеріали за результатами аналітичних досліджень, а також розробленими проектами
--	--	--	---

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Сутність, характерні ознаки та особливості страхового менеджменту.
2. Структура органів управління страховою діяльністю та страховою організацією.
3. Планування та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.
4. Управління маркетинговою діяльністю страхового бізнесу.
5. Управління ризиками в страховій діяльності.
6. Управління грошовими потоками страховика.
7. Управління фінансовою діяльністю, платоспроможністю та фінансовою стійкістю страхової компанії.
8. Фінансовий моніторинг страхових організацій.

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Необхідність і сутність страхового менеджменту. Роль управління в страховій діяльності. Цілі (загальні (економічні), специфічні (соціальні)) і завдання страхового менеджменту. Функції страхового менеджменту

(планування, організація, мотивація і контроль). Система правового регулювання страхової діяльності.

2. Основні організаційно-правові форми здійснення страхової діяльності в Україні. Управління процесом створення, реєстрації та ліцензування страхових організацій. Класифікація страхових компаній. Етапи створення страхової компанії. Організація та структура управління страховою компанією. Реорганізація та ліквідація страховика. Персонал страхової компанії. Поняття ефективного управління в страхових компаніях. Бізнес-процеси страхової компанії.

3. Сутність планування страхової діяльності та його етапи. Принципи планування в менеджменті страхової діяльності. Оперативне та стратегічне планування страхової діяльності. Основи бізнес-планування страхової діяльності. Структура бізнес-плану страховика та характеристика його окремих розділів.

4. Сутність та складові страхового маркетингу. Маркетингова служба страховика, її функції, завдання та організація роботи. Маркетингові дослідження в страхуванні: завдання, види та форми. Страховий продукт як основний елемент страхового маркетингу. Побудова ефективної системи продажу страхових продуктів.

5. Визначення поняття «менеджмент ризиків страхової діяльності», його мета і зміст. Ознаки ризиків, що можуть бути прийняті на страхування. Етапи відбору ризиків. Особливості ідентифікації й оцінювання ризиків страхової діяльності. Способи управління ризиками (організаційно-технічні та фінансово-договірні). Ідентифікація ризиків. Оцінка ризику. Контроль за ризиком. Управління перестраховою діяльністю.

6. Види грошових потоків страховика. Фактори, що зумовлюють особливості грошових потоків у страхових організаціях. Склад доходів, витрат страховика. Менеджмент витрат страховика. Управління формуванням фінансового результату страховика. Управління процесом розподілу прибутку. Особливості оподаткування страховиків.

7. Поняття фінансової надійності та методи її забезпечення. Сутність та функції фінансового менеджменту страхової компанії. Податковий менеджмент страхової діяльності. Інвестиційна діяльність страховика, її напрямки. Управління інвестиційним портфелем страхової компанії та оцінка його ефективності. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення. Управління платоспроможністю страховика, формуванням та використанням прибутку. Оцінка структури активів та пасивів страховика. Показники фінансової стійкості (коефіцієнти) та ліквідності страховика.

8. Система фінансового моніторингу. Страхові компанії як суб'єкти первинного фінансового моніторингу. Фінансові операції страхових організацій, які підлягають внутрішньому та обов'язковому фінансовому моніторингу. Програма та правила проведення фінансового моніторингу.

Політика курсу

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять згідно розкладу, не спізнюватись, а також самостійну роботу.

Здобувач зобов'язаний працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією на електронних носіях і в Інтернет-ресурсах. За умов пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття за наявності допуску викладача.

Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над завданнями не припустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

Рекомендована література

1. Алескерова Ю. В. Страховий менеджмент: підручник / Ю.В. Алескерова, І.Ю. Салькова, Л.І. Федоришина. Вінниця: ВНАУ, 2019. 295 с.
2. Сосновська О.О. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
3. Супрун А., Петрішина Т. Страховий менеджмент в умовах четвертої промислової революції. Економіка та суспільство. 2021. № 28.
4. Nyongesa M.N. Effect of financial management practices on financial performance of insurance companies in Kenya. International Journal of Business and Management, 2017, 5(11), 140–162.
5. Позднякова Л. Європейський досвід інтеграційних процесів в галузі комерційного та соціального страхування. Молодий вчений 2019. 6(70). С. 198-204.

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олена ЯЦУХ